

Proč žádáme stroje, aby převzaly úkoly, jako je posuzování pravosti našich úsměvů? Přenecháme-li strojům náš vlastní, pevně zakořeněný „automatický hodnoticí mechanismus“, může se stát, že zatímco se zlepšuje schopnost strojů číst v nás, zhorší se naše schopnost číst jeden v druhém? Počítače již dokážou rozeznat úsměv upřímný od neupřímného; inženýři rovněž sestrojili robota, který vždy vyhraje ve hře *kámen, nůžky, papír* díky tomu, že přečte pohyby svého lidského protivníka a určí, které ze tří gest má člověk v úmyslu zvolit. Proč lpět na analogových intuicích, když jsou k dispozici takové techniky?

Apple a další technologické společnosti si nechávají patentovat software pro sledování očních pohybů a herní systémy jako Kinect jsou již vybaveny zařízením, které vás sleduje v reálném čase a na základě vašeho neverbálního chování se učí vaše zvyky a postupy. Jeremy Bailenson z Laboratoře pro virtuální interakci mezi lidmi na Stanfordově univerzitě, který studoval digitální stopy zanechávané hráči videoher, nedávno varoval: „Hráče je třeba informovat o tom, že mohou být sledováni a že způsob, jakým komunikují s herním systémem, jako je Kinect, toho o nich může potenciálně hodně prozradit.“ Kupříkladu se rozčílíte rychleji, než dáváte ostatním najevo, nebo jste náchylní k úzkostem? Váš Kinect to možná „ví“, ovšem měl by to vědět i někdo další?

Jak připomíná psycholožka Marianne LaFrance, úsměv je „sociální akt s následky“. Pokud přenecháme čtení našich emocí strojům, budeme méně schopni chápat význam úsměvu v širším kontextu. Pochopil by SmileScan, proč si lidé často všimali podivně nepřírozeného načasování úsměvu bývalého britského premiéra Gordona Browna? Nebo proč se někdejšímu kandidátovi na prezidenta USA Hermanu Cainovi posmívali za televizní reklamu, v níž mu jeho děsivý úsměv na tváři vydržel celých devět sekund?

S rozmachem manipulativní technologie pro nás bude rozpoznávání emocí a záměrů ve tvářích druhých lidí čím dál zásadnější. Ve svazku esejů o komunikaci přes internet s využitím videoplatformy několik příspěvateľů vyjádřilo předpoklad, že pořádání schůzek prostřednictvím platformy, jako je Zoom, s sebou ponese vyšší míru manipulace. „Je dost možné, že intenzita jednotlivých výrazů by

mohla být upravována za chodu,“ uvedl jeden z příspěvateľů, „navíc by výraz mohl být zvětšován – například by mohly být přidávány vrásky kolem očí, aby se zvýšil dojem opravdového úsměvu.“ Jinými slovy nám technologie již brzy nabídne fotografování lidské tváře v reálném čase s jasným záměrem zmást sledujícího. Takový „zesilovač charismatu“ by se hodil například nevýrazným politikům. Charisma a obraz maličko vylepšujeme již nyní prostřednictvím aplikací, jako je FaceTune či Photoshop, nemluvě o jejich napodobeninách, falešných snímcích a videích, u nichž je stále složitější identifikovat, že byly vyumělkovány.

A co my ostatní? Dřív lidé využívali odborné akce k posílení svých kontaktů, ale v důsledku zprostředkujících technologií došlo i v této oblasti k určité proměně. O přestávkách během konferencí nebo setkání nyní častěji podlehneme nutkání kontrolovat chytré telefony, posílat zprávy nebo jinak mizet ve zprostředkované komunikaci.

Přestože se mnoho kancelářských pracovníků po konci pandemie vzbouřilo proti požadavkům zaměstnavatelů vrátit se do kanceláře, existují přesvědčivé důkazy, že náhodná setkání v práci (takzvané neformální rozhovory v kuchyňce) vedou k vyšší produktivitě. Studie provedená v call centrech odhalila, že ta, kde u pracovníků docházelo k častějšímu osobnímu kontaktu s jejich spolupracovníky, byla dvakrát produktivnější než call centra, kde tomu tak nebylo. Přesně takové náhodné interakce měl na mysli i Steve Jobs ze společnosti Apple, když v sídle Pixar Animation Studios instaloval centrální atrium, které vyžadovalo, aby se zde potkávali inženýři, umělci a scenáristé. Když společnost GlaxoSmithKline představila kancelářské prostory pro 1200 zaměstnanců ve vědeckém parku Research Park Triangle v Severní Karolině tak, aby podpořila více osobních interakcí, nejenže ušetřila peníze, nýbrž i zvýšila produktivitu svých zaměstnanců.

Fyzická blízkost může dokonce ovlivnit kvalitu vědeckého výzkumu. Studie, kterou publikoval Kyungjoon Lee z Centra pro biomedicínskou informatiku při Harvardově univerzitě, zkoumala fyzickou blízkost mezi spoluautory vědeckých prací a zjistila: „Navzdory pozitivnímu vlivu nových komunikačních technologií na vědecký výzkum poskytují naše výsledky zářející důkaz o roli fyzické blízkosti jako